

Datum: 2017-04-07

Till berörd remissinstans

**Angående remissen om Reviderade riktlinjer
för barnomsorg på obekväm arbetstid i
Stockholms stad**

Detta gäller remissvar på "Reviderade riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad"

Dnr: 171-803/2017

Remisstiden sträcker sig till den 20 juni 2017, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Skolroteln är Sonja Pagrotsky, tfn +46850829221.

Remissvar skickas till:

- Skolroteln digitalt i Word-format. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilägg **inte** remissunderlaget. Det finns redan diariefört i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RIV-remissvar eller
RIV-remissvar.SLK@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Skolroteln

Datum: 2017-04-07

Remitteringsmapp**Ärende: Reviderade riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad**

Inkom till KF/KS kansli den 2 maj 2017

För yttrande senast: 20 juni 2017

För yttrande senast SLK: 14 augusti 2017

Stadsdelsnämnderna Facknämnderna

Bromma stadsdelsnämnd
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd
Farsta stadsdelsnämnd
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
Kungsholmens
stadsdelsnämnd
Norrmalm stadsdelsnämnd
Rinkeby-Kista
stadsdelsnämnd
Skarpnäcks
stadsdelsnämnd
Skärholmens
stadsdelsnämnd
Spånga-Tensta
stadsdelsnämnd
Södermalms
stadsdelsnämnd
Älvsjö stadsdelsnämnd
Östermalms
stadsdelsnämnd

Övriga

Kommunal
Lärarförbundet
Stockholm
Pysslingen
SEFIF

Friskolornas riksförbund

Handläggare
Jens Westlund
Telefon: 08-508-33 754**Till**
Utbildningsnämnden
2017-04-06

Reviderade riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholm stad och överlämnar dem till kommunstyrelsen.

Tony Mufic
UtbildningsdirektörMarianne Natéus
Avdelningschef

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget för 2017 anges att befintliga riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid ska uppdateras i enlighet med stadens nya ersättningsmodell.

Utbildningsnämnden har från och med den 1 januari 2017 ansvar för ansökningar och bedömningar av omsorg på obekväm arbetstid. Omsorg på obekväm arbetstid ska fullt ut finansieras av ett årligt anslag som tilldelas utbildningsnämnden.

Förslaget till reviderade riktlinjer innehåller förtydliganden gällande utbildningsnämndens ansvar för hanteringen av ansökningar och bedömning av ansökningar samt stadsdelsnämndernas ansvar för att placera och tillhandahålla omsorgen för förskolebarn. För elever i fritidshem och fritidsklubb har utbildningsnämnden motsvarande ansvar att placera och tillhandahålla omsorg på obekväm arbetstid.

Bakgrund/Ärendet

I 25 kap. 5 § skollagen (2010:800) anges att kommuner ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

En huvudman ska ansvara för att verksamheten uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter som är tillämpliga för verksamheten (25 kap. 6 och 7 §§ skollagen).

För att skapa en likvärdighet och förbättra omsorgen på obekväm arbetstid beslutade kommunfullmäktige i oktober 2015 om övergripande riktlinjer. De viktigaste regleringarna i de riktlinjer som antogs i oktober 2015 innebar att:

- att även elever inskrivna i "fritidsklubb", det vill säga elever från 10 år till och med vårterminen då eleven fyller 13 år, inkluderas i verksamhetsformen
- att barn och elever som inte var inskrivna på förskola eller fritidshem har möjlighet att söka omsorgen
- att omsorg på obekväm arbetstid i första hand ska ges i befintliga verksamhetslokaler
- att omsorg i hemmet endast ska erbjudas på grund av särskilda skäl
- att nämnderna ska samverka för att skapa ett utbud av verksamheter som är anpassad efter efterfrågan.

För att ytterligare utveckla och förbättra stadens omsorg på obekväm arbetstid beslutade kommunfullmäktige i oktober 2015 att kommunstyrelsen skulle se över stadens ersättningsmodell för omsorg på obekväm arbetstid och föreslå eventuella förändringar till kommunfullmäktiges budget för 2017. Ett viktigt skäl till detta var att ersättningsystemet inte var kostnadsneutralt mellan fristående anordnare och egen regi. Kostnaderna för omsorg på obekväm arbetstid hade också ökat bland annat beroende på att staden inte hade någon fastställd ersättningsmodell. Det innebar att fristående utförare fick ersättning utifrån deras faktiska kostnader för att tillhandahålla omsorgen.

Under 2016 utredde kommunstyrelsen en ny ersättningsmodell för omsorg på obekväm arbetstid och föreslog en prismodell där kostnaden för verksamheten gentemot utförarna fastslås i en fast prismodell med ersättning per timme som är lika oavsett regiform. Kommunfullmäktige antog den nya ersättningsmodellen i december 2016 i samband med beslut om budget för 2017. Beslutet innebar också att utbildningsnämnden fick ansvaret för ansökningar och bedömningar av omsorg på obekväm arbetstid från och med den 1 januari 2017.

Verksamhetens totala kostnader ska finansieras via ett årligt anslag till utbildningsnämnden och inte som tidigare inom ramen för förskole- och fritidshemsschablonen eller den socioekonomiska ersättningen. Vidare innebar beslutet att föräldraavgiften för omsorg på obekväm arbetstid ska utgå från maxtaxans högsta avgiftsnivå för heltid i förskoleverksamhet.

Kommunfullmäktiges beslut om en ny ersättningsmodell innebär att omsorg på obekväm arbetstid huvudsakligen ska erbjudas i befintliga verksamhetslokaler med en grundbemanning på minst två personal. Nämnderna ska sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning.

I dagsläget är det cirka 180 förskole- och fritidshemsbarn som får barnomsorg på obekväm arbetstid. Deras scheman och vistelsetider är oregelbundna. Därför måste stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning.

Utbildningsnämnden är tillsynsmyndighet för omsorg på obekväm arbetstid som bedrivs i enskild regi.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De reviderade riktlinjerna har tagits fram utifrån den nya ersättningsmodell som antagits och de förändringar som gjordes i samband med detta..

Förslaget till reviderade riktlinjer innehåller förtydliganden gällande utbildningsnämndens ansvar för hanteringen av ansökningar och bedömning av ansökningar samt stadsdelsnämndernas ansvar för att placera och tillhandahålla omsorg på obekväm arbetstid för förskolebarn. För elever i fritidshem och fritidsklubb har utbildningsnämnden motsvarande ansvar att placera och tillhandahålla omsorg på obekväm arbetstid.

Därutöver har skrivningar om den nya ersättningsmodellen och föräldraavgifter lagts till i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i budget för 2017.

I förslaget till reviderade riktlinjer framgår också att enskilda huvudmän som vill bedriva omsorg på obekväm arbetstid ansöker om detta hos utbildningsnämnden. Utbildningsförvaltningen kommer under våren 2017 att ta fram riktlinjer för att fristående anordnare ska kunna ansöka om rätt till bidrag enligt skollagens 25 kapitel 16 §.

Konkrete förslag som skiljer sig mot dagens riktlinjer:

- En grundbemanning på minst två personal ska enligt stadens ersättningsmodell finnas vid omsorg på obekväm arbetstid.
- Avsteg från grundbemanningen kan göras för de barn som beviljas omsorg på obekväm arbetstid i hemmet.
- Verksamheten ska ha personal med en sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.
- Utbildningsnämnden är ansvarig för att utreda och besluta om omsorg på obekväm arbetstid oavsett i vilken verksamhet barnet är inskrivet.
- Vårdnadshavare ansöker om omsorg på obekväm arbetstid via e-tjänsten Min omsorg.
- Det är den stadsdelsnämnd i vilken barnet är folkbokfört som ansvarar för att placera barnet i verksamhet. För elever i grundskolan är det utbildningsnämnden som ansvarar för placering av barnet i verksamhet.
- Nämnderna ska sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning.
- Om vårdnadshavare önskar placering dagtid på den förskola/fritidshem där de har sin omsorg på obekväm arbetstid kan avsteg från turordningen göras vid placering enligt gällande regler för intagning av plats.
- Föräldraavgiften för barn i omsorg på obekväm arbetstid utgår från samma avgiftsnivåer som maxtaxa för heltid i förskole- och fritidshemsverksamheten. Detta gäller oavsett hur många timmar barnet går i omsorg på obekväm arbetstid. Avgiften för omsorg på obekväm arbetstid omfattas av syskonrabatt enligt maxtaxan.
- För barn som har deltidsvistelse i förskola/pedagogisk omsorg dagtid och omsorg på obekväm arbetstid höjs föräldraavgiften till heltidsavgift.
- För barn som endast vistas i omsorg på obekväm arbetstid betalas heltidsavgift enligt maxtaxan.

- Efter ansökan och prövning får utbildningsnämnden lämna bidrag till enskilda huvudmän som vill bedriva omsorg på obekväm arbetstid om kommunen tillförsäkrats insyn i verksamheten (25 kap. 16 § skollagen).

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad och överlämnar dem till kommunstyrelsen.

Bilaga

Förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad.

Riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid

I 25 kap. 5 § skollagen (2010:800) anges att kommuner, med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt, ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

1. Målgrupp

- 1.1 Omsorg på obekväm arbetstid bedrivs för barn och elever skrivna i Stockholms stad och erbjuds från ett års ålder till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år (25 kap. 5 § skollagen).
- 1.2 Omsorgen ska erbjudas samtliga barn och elever som uppfyller villkoren, oavsett om barnet eller eleven är inskriven i ordinarie verksamhet eller inte.

2. Villkor för att bli erbjuden omsorg på obekväm arbetstid

- 2.1 Omsorg på obekväm arbetstid är avsedd för barn och elever vars föräldrar/vårdnadshavare har sitt ordinarie arbete förlagt till tidig morgon, kvällar, nätter och helger, det vill säga alla tider före och efter Stockholms stads ramöppettider (06.30-18.30). Det kan antingen vara en ensamstående förälder med obekväm arbetstid eller sammanboende föräldrar där båda arbetar på obekväm arbetstid.
- 2.2 Föräldrarnas försörjningsmöjlighet är utgångspunkt vid bedömning av behovet och föräldrar som arbetar extra med anledning av studier eller andra skäl är inte berättigade till verksamheten.
- 2.3 Med sammanboende föräldrar jämställs förälder/vårdnadshavare som sammanbor i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden med någon som inte är förälder till barnet.

- 2.4 För att erhålla omsorg på obekväm arbetstid krävs att det rör sig om ett regelbundet och kontinuerligt omsorgsbehov. Dessutom krävs att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.
- 2.5 Vid gemensam vårdnad är utgångspunkten ett gemensamt ansvar för barnet. I de fall vårdnadshavarna inte har gemensam vårdnad och/eller bor på skilda håll behöver den sökande undersöka möjligheten att få hjälp av den andra vårdnadshavaren eller annan släkting.
- 2.6 Omsorgsbehovet är styrande i bedömningen. Restid till och från arbete ingår i omsorgsbehovet, likaså tid då vårdnadshavare sover efter utfört nattarbete.
- 2.7 För barn som har omsorg på obekväm arbetstid innan kl. 06.30 eller efter 18.30, men inte i direkt anslutning till öppning eller stängning på förskola/fritidshem, är det vårdnadshavaren som ansvarar för att barnet kommer till verksamheten. Om barnet har omsorg på obekväm arbetstid i direkt anslutning till öppning eller stängning på förskola/fritidshem är det verksamhetsanordnaren av omsorg på obekväm arbetstid som ska ta barnet till eller från förskolan/fritidshemmet.

3. Former för verksamheten

- 3.1 Staden erbjuder omsorg på obekväm arbetstid i lokalbaserad verksamhet, det vill säga befintlig pedagogisk lokal eller annan för ändamålet anpassad lokal (25 kap. 7 § skollagen).
- 3.2 Om särskilda skäl föreligger kan avsteg från punkt 3.2 göras genom att erbjuda omsorg i hemmet.
- 3.3 En grundbemanning på minst två personal ska enligt stadens ersättningsmodell finnas vid omsorg på obekväm arbetstid, se bilaga 1.
- 3.4 Avsteg från punkt 3.3 kan göras för de barn som beviljas omsorg på obekväm arbetstid i hemmet.
- 3.5 Verksamheten ska ha personal med en sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god

pedagogisk verksamhet kan tillgodoses (25 kap. 7 § skollagen).

Det innebär att anställd personal ska ha utbildning med inriktning mot barn eller erfarenhet av att arbeta med barn i de åldrar det gäller.

3.6 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska samverka för att skapa ett utbud av verksamheten som är anpassat efter efterfrågan. Nämnderna ska sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning. Samverkan bör även ske i de fall där familjer behöver omsorg för barn som är inskrivna i olika verksamhetsformer.

3.7 Efter ansökan och prövning får utbildningsnämnden lämna bidrag till enskilda huvudmän som vill bedriva omsorg på obekväm arbetstid om kommunen tillförsäkrats insyn i verksamheten (25 kap. 16 § skollagen).

4. Handläggningsrutiner och krav på dokumentation

4.1 Utbildningsnämnden är ansvarig för att utreda och besluta om omsorg på obekväm arbetstid oavsett i vilken verksamhet barnet är inskrivet.

4.2 Vårdnadshavare ansöker om omsorg på obekväm arbetstid via e-tjänsten Min omsorg.

4.3 Ansökan ska styrkas med följande underlag/dokumentation:

- Anställningsintyg med arbetsgivarens underskrift.
- Arbetsschema, med arbetsgivarens underskrift.
- Intyg från arbetsgivaren om att denna inte kan erbjuda tjänstgöring på dagtid.
- En redogörelse och försäkran om varför föräldern/föräldrarna har behov av omsorg på obekväm arbetstid och att omsorg inte går att ordna på annat sätt.

4.4 Staden har rätt att vid behov kontrollera förhållandena hos vårdnadshavarens arbetsgivare.

4.5 Beslut om rätt till omsorg på obekväm arbetstid ska fattas terminsvis om behovet är stadigvarande och schemalagt.

- 4.6 Ansvar för att barnets schema följs ligger på verksamheten. Vårdnadshavaren ska lämna en schemaändring till verksamheten minst 14 dagar innan den börjar gälla.
- 4.7 Utbildningsnämnden ska skyndsamt utreda ansökningar om omsorg på obekväm arbetstid. Barnet/eleven ska erbjudas en plats senast tre månader efter att en komplett ansökan lämnats in.
- 4.8 Det är den stadsdelsnämnd i vilken barnet är folkbokfört som ansvarar för att placera barnet i verksamhet. För elever i grundskolan är det utbildningsnämnden som ansvarar för placering av barnet i verksamhet.
- 4.9 Om vårdnadshavare önskar placering dagtid på den förskola/fritidshem där de har sin omsorg på obekväm arbetstid kan avsteg från turordningen göras vid placering enligt gällande regler för intagning av plats.

5. Föräldraavgifter

- 5.1 Föräldraavgiften för barn i omsorg på obekväm arbetstid utgår från samma avgiftsnivåer som maxtaxa för heltid i förskole- och fritidshemsverksamheten. Detta gäller oavsett hur många timmar barnet går i omsorg på obekväm arbetstid. Avgiften för omsorg på obekväm arbetstid omfattas av syskonrabatt enligt maxtaxan.
- För barn som har deltidsvistelse i förskola/pedagogisk omsorg dagtid och omsorg på obekväm arbetstid höjs föräldraavgiften till heltidsavgift.
 - För barn som endast vistas i omsorg på obekväm arbetstid betalas heltidsavgift enligt maxtaxan.

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
Registrationsenhet	
Ink.	2017-05-02
Dnr.	171-803/2017
Till:	RTK

§ 10

Reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid i Stockholms stad

Beslut

1. Utbildningsnämndens godkänner förvaltningens förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid i Stockholms stad med följande kompletteringar:

att en ny punkt 4.10 läggs till i riktlinjerna med följande lydelse: "Vid handläggningen av plats för barnomsorg på obekvämt arbetstid ska hänsyn tas till att platsen ska vara belägen så nära hemmet som möjligt om inte andra önskemål finns från vårdnadshavaren/vårdnadshavarna."

att punkten 2.5 ändras till följande lydelse: "Vid gemensam vårdnad är utgångspunkten ett gemensamt ansvar för barnet. I de fall vårdnadshavaren/vårdnadshavarna inte kan ge omsorg om barnet/barnen behöver den sökande undersöka möjligheten att få hjälp av annan släkting."

2. Utbildningsnämndens överlämnar dem till kommunstyrelsen.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 mars 2017, dnr 1.3.2-1619/2017.

I kommunfullmäktiges budget för 2017 anges att befintliga riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid ska uppdateras i enlighet med stadens nya ersättningsmodell.

Utbildningsnämnden har från och med den 1 januari 2017 ansvar för ansökningar och bedömningar av omsorg på obekvämt arbetstid. Omsorg på obekvämt arbetstid ska fullt ut finansieras av ett årligt anslag som tilldelas utbildningsnämnden.

Förslaget till reviderade riktlinjer innehåller förtydliganden gällande utbildningsnämndens ansvar för hanteringen av ansökningar och bedömning av ansökningar samt stadsdelsnämndernas ansvar för att placera och tillhandahålla omsorgen för förskolebarn. För elever i fritidshem och fritidsklubb har utbildningsnämnden motsvarande ansvar att placera och tillhandahålla omsorg på obekvämt arbetstid.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholm stad och överlämnar dem till kommunstyrelsen.

Yrkande

Ordföranden Olle Burell (S) och ledamöterna Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) och Freddy Grip (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Vice ordföranden Lotta Edholm (L) och tjänstgörande ersättaren John Kåberg (C) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Ledamoten Markus Nordström (M) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med gemensamma yrkandet från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Reservation

Markus Nordström m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för förvaltningens förslag.

Reservation

Lotta Edholm m.fl. (L) och John Kåberg (C) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att utbildningsförvaltningens förslag till beslut bifalls delvis.
att därutöver anförs följande:

Vi har tidigare framfört det stora behov som finns av en trygg barnomsorg i de fall den ges på kvällar och nätter. Barnets trygghet måste stå i fokus. Vi avstyrkte därmed förändringen 2015, som innebar att även barnomsorg på obekväm arbetstid och på nätter i första hand skulle genomföras i lokaler för ändamålet och inte i barnets hemmiljö, något som de allra flesta tidigare hade valt. För många av dessa är det ett rätt stort ingrepp i barnets och familjens rutiner att barnet i stället regelbundet ska sova på nattis istället för i hemmet.

Nu tas ytterligare ett steg ifrån den småskaliga, trygga omsorg som barn är i behov av på kvällar och nätter. Med förslaget att minst två

medarbetare ska finnas på plats hela tiden styr man mot mer storskalig omsorg med många barn i samma verksamhet. Det är inte att utgå från barnets behov. Och med tanke på att de allra flesta föräldrar med detta behov väljer att lösa omsorgen på annat sätt än via nattis är det svårt att se varför kommunen inte skulle ha råd att se till barnens behov i första hand.

Ersätтарыttrande

och Christian Carlsson (KD) hänvisade till reservationen från Liberalerna.

Protokollsutdraget expedierat till:
Förskoleavdelningen
Kf/Ks-kansli

